

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 905
van **CELIA GROOTHEDDE**
datum: 6 augustus 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Gendergerelateerd geweld en feminicide - Registratie

De preventie van feminicide, gendergerelateerd geweld en seksueel geweld ligt op het snijvlak van de beleidsdomeinen Welzijn en Justitie. Bovendien moet een en ander ook worden afgestemd met het federale niveau.

1. Welke definities worden gehanteerd voor het registreren van geweld tegen vrouwen en meisjes?
2. Via welke kanalen en op welk bestuurlijk niveau worden deze gegevens verzameld, ontsloten en geanalyseerd?
3. Op welk detailniveau zijn deze gegevens beschikbaar? Laten de gegevens toe om recidive op te sporen?
4. Hoeveel meldingen waren er in 2019 voor elke type geweld (zoals toegelicht in subvraag 1), opgesplitst per provincie, geslacht en leeftijdsgroep van de melder?
5. Bij welke instanties gebeurden deze meldingen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Zuhal Demir (905), Wouter Beke (718).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 905 van 6 augustus 2020

van **CELIA GROOTHEDDE**

1. Antwoord minister Beke

De definities zoals deze door het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) worden gehanteerd, zijn richtinggevend. Voor wat de CAW betreft, zal ongeacht welke definities worden gehanteerd, een cliënt die een nood of behoefte heeft aan ondersteuning of zich gediscrimineerd voelt of benadeeld voelt, worden geholpen. De CAW vertrekken vanuit de beleving van de persoon zelf. Ook in hun registratie geven ze aan of de cliënt zich dader of slachtoffer voelt. Vanuit juridisch standpunt kan een cliënt zo beschouwd worden als dader terwijl hij/zij zelf aangeeft slachtoffer te zijn. Met dit gegeven gaan de CAW's in de hulpverlening aan de slag. Ook 1712 gaat op die manier aan de slag: de vorm van geweld wordt geregistreerd zoals deze wordt aangegeven door de contactnemer.

Antwoord minister Demir

Dossiers bij de justitiehuisen zijn steeds afkomstig van een gerechtelijke opdrachtgever (bv. parket of een rechter). Het is dan ook de magistraat die bepaalt hoe de feiten gekwalificeerd worden en wie slachtoffer en dader zijn in het betreffende dossier.

2. Antwoord minister Beke

Voor wat de registratiegegevens van de CAW betreft: de registratiegegevens van de CAW worden jaarlijks door de CAW-groep aan de administratie van mijn collega-minister Beke bezorgd. Zijn administratie gebruikt deze gegevens in eerste instantie voor de opvolging van het bereik en de inzet van de CAW met betrekking tot deze problematieken. Aangezien het om geanonimiseerde gegevens gaat, is een kruising met andere databestanden niet mogelijk. Er zijn wel een aantal analyses van deze registratiegegevens en andere bronnen (bv. criminaliteitsstatistieken) mogelijk maar dit wordt momenteel nog niet opgenomen. Het analyseren van deze data is een complexe oefening en moet ook met de nodige voorzichtigheid gebeuren.

Een aantal registratiegegevens van de CAW worden ontsloten via onder meer het jaarverslag van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Statistiek Vlaanderen, maar de gegevens waarnaar in deze schriftelijke vraag wordt verwezen, worden hier niet in meegenomen. Registratiegegevens kunnen wel worden opgevraagd (bv. voor wetenschappelijk onderzoek). De administratie onderzoekt dan op welke manier op de vraag kan worden ingegaan.

Ik vermeld in dit kader ook graag [het jaarverslag van de CAW-groep](#). Het jaarverslag van 2019 zoomt in op een aantal CAW-werkingen, waaronder dader- en slachtofferhulp. Dit publiek toegankelijk verslag werpt een blik op een aantal van de registratiegegevens waarnaar in deze schriftelijke vraag wordt gevraagd.

Voor wat de registratiegegevens van 1712 betreft: het aantal en het type contacten (e-mail/telefoon/chat) met 1712, de hulplijn voor burgers met vragen over geweld, misbruik en kindermishandeling worden geregistreerd. Het 1712-registratiesysteem is geen wetenschappelijk onderbouwd monitoringsysteem. Het zegt met andere woorden niks over de prevalentie of incidentie van bepaalde vormen van geweld. Het registreert eenvoudigweg de contactnamen via de telefoon, mail of chat. Kortom,

cijfers over contactnamen met 1712 vertellen ons iets over de doorstroming naar hulpverlening of de bekendheid van de hulplijn bij het brede publiek. Zoals u misschien vernomen hebt in de media kreeg hulplijn 1712 dit jaar tot nu toe 50% meer oproepen in vergelijking met het maandelijkse gemiddelde van 2019. Dit wijst op een betere bekendheid van de hulplijn en/of een betere doorstroming naar professionele hulpverlening.

De belangrijkste geweldsproblematieken waarop 1712 registreert, zijn kindermishandeling, partnergeweld, geweld tussen minderjarigen, geweld tussen meerderjarigen, ritueel geweld, eengerelateerd geweld, ouderenmis(be)handeling, oudermishandeling, scheidingsproblematiek. Daarnaast registreert 1712 nog op de hoofdvormen van geweld zoals economisch, seksueel, lichamelijk en psychisch geweld of lichamelijk en psychische verwaarlozing. Gendergerelateerd geweld is een koepelbegrip waaronder vele vormen van geweld vallen, en kan door individuen, groepen of staten worden gepleegd. Hoewel er ook diverse vormen van gendergerelateerd geweld tegen mannen en jongens zijn, wordt de term in de praktijk vaak in verband gebracht met geweld tegen vrouwen en meisjes. Alle vormen van geweld kunnen gendergerelateerd zijn, in die betekenis dat een gebrek aan gendergelijkheid of gendergerelateerde factoren een verklaringsfactor van het geweld kunnen zijn. Dit vergt vanzelfsprekend een grondige analyse op casus-niveau wat de opdracht van hulplijn 1712 overstijgt.

Bij alle contactnamen wordt de belangrijkste hoofdvorm van geweld, zoals gerapporteerd door de contactnemer, geregistreerd. De registratie van bijvoorbeeld seksueel geweld is wellicht een onderschatting van de realiteit. We weten namelijk dat seksueel geweld ondergerapporteerd wordt en bovendien is degene die contact opneemt met 1712 niet altijd het slachtoffer.

1712 neemt jaarlijks een aantal registratiegegevens en analyse op in een jaarverslag. De 1712-jaarverslagen zijn te vinden op www.1712.be/campagnes. Analyse van de registratiegegevens biedt onder meer een aantal inzichten voor bijvoorbeeld het opzetten van campagnes (bv. welke doelgroepen bereikt 1712 onvoldoende?). Aangezien het om geanonimiseerde gegevens gaat, is een kruising met andere databestanden niet mogelijk. Er zijn wel een aantal analyses van deze registratiegegevens en andere bronnen (bv. criminaliteitsstatistieken) mogelijk maar dit wordt momenteel nog niet opgenomen. Het analyseren van deze data is overigens een complexe oefening en moet ook met de nodige voorzichtigheid gebeuren.

Antwoord minister Demir

De opdrachten van de justitiehuisen, met inbegrip van slachtofferonthaal, worden geregistreerd in SIPAR. Mijn administratie analyseert regelmatig deze gegevens om de werking van de justitiehuisen te kunnen optimaliseren.

3. Antwoord minister Beke

De CAW registreren het thema waarrond gewerkt wordt met de cliënt. In het kader van deze vraag gaat het om de thema's partnergeweld, gedwongen huwelijken, genitale verminking en eengerelateerd geweld. Daarnaast registreren ze bij elk 'geweldsthema' de aard van het geweld (emotioneel, fysiek, economisch of seksueel) en de context van het geweld (intrafamiliaal, extrafamiliaal institutioneel en extrafamiliaal niet-institutioneel). Deze gegevens laten niet toe om recidive op te sporen. Het zijn voornamelijk slachtoffers waaraan binnen deze thema's hulpverlening wordt geboden.

1712 registreert een aantal persoonsgegevens, zowel van de persoon die met 1712 contact opneemt als de persoon/personen waarover met 1712 contact wordt opgenomen alsook de problematiek(en) en context waarbinnen deze problematiek

zich voordoet. Vanuit het belang van anonimiteit, vertrouwelijkheid en laagdrempeligheid van de werking van 1712 worden deze gegevens niet altijd expliciet bevraagd en komt het dus regelmatig voor dat een aantal van deze gegevens onbekend zijn en dus niet worden geregistreerd. De gegevens kunnen per 1712-punt (Limburg, Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant & Brussel) worden geclusterd. De persoon die met 1712 contact opneemt, kiest zelf het 1712-punt waarnaar zijn oproep/mail wordt doorgestuurd. Veelal zal het ook over de woonplaats van de oproeper gaan, maar dit is niet noodzakelijk het geval. Op basis van de registratiegegevens per 1712-punt kunnen we dan ook geen absolute uitspraken doen. Deze gegevens laten niet toe recidive op te sporen. Dit gaat ook in tegen de werkingsprincipes van 1712. 1712 biedt informatie, advies en eventueel doorverwijzing in een vertrouwelijke context. De registratiegegevens moet in dit kader worden gelezen.

Antwoord minister Demir

In het registratiesysteem van SIPAR van de justitiehuizen worden heel wat gegevens verzameld zoals leeftijd, geslacht, woonplaats, kwalificatie feiten enz. Dit maakt dat de justitiehuizen wel kunnen nagaan in hoeveel dossiers een persoon als dader of verdachte gekend is, maar dit biedt geen antwoord op het recidivevraagstuk. De justitiehuizen registreren namelijk alleen de dossiers waarvoor ze een mandaat hebben gekregen van een van hun gerechtelijke opdrachtgevers. Een persoon die bijvoorbeeld veroordeeld worden tot een geldboete of een gevangenisstraf zonder uitstel, en die in het laatste geval geen gebruik maakt van eventuele strafuitvoeringsmodaliteiten, komt niet met een justitiehuis in aanraking. In het kader van nieuwe feiten kan deze persoon wel in contact komen met een justitiehuis. Voor de justitiehuizen is dat dan een eerste dossier, maar niet voor de persoon in kwestie. De cijfers van de justitiehuizen bieden dus nooit een volledig zicht op alle opgelegde straffen en maatregelen, maar alleen deze waarbij de justitiehuizen een opdracht gekregen hebben.

4. Antwoord minister Beke

Voor wat de CAW-registratiegegevens betreft:

Volgens geslacht	Onthaal					Begeleiding				
	Gedwongen huwelijk	Genitale verminking	Eigereleerd geweld	partner geweld	seksueel geweld algemeen	Gedwongen huwelijk	Genitale verminking	Eigereleerd geweld	partner geweld	seksueel geweld algemeen
man	6	4	26	1222	282	0	1	7	201	261
vrouw	22	12	70	3453	1134	5	4	16	389	415
onbekend	1	0	0	9	2	0	0	0	0	3
X	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Totaal	29	16	96	4685	1418	5	5	23	590	679

Volgens leeftijd										
	Onthaal					Begeleiding				
	Gedwongen huwelijk	Genitale verminking	Eergerelateerd geweld	partner geweld	seksueel geweld algemeen	Gedwongen huwelijk	Genitale verminking	Eergerelateerd geweld	partner geweld	seksueel geweld algemeen
0 - 11 jaar	1	3	1	87	39	0	3	6	100	43
12 - 17 jaar	3	2	14	46	188	0	0	1	22	66
18 - 25 jaar	14	3	30	369	223	1	0	4	41	101
26 - 59 jaar	6	7	38	3064	736	3	2	12	361	371
60+	0	0	1	215	48	0	0	0	21	37
Onbekend	3	1	12	752	128	0	0	0	22	37
Missing	2	0	0	152	56	1	0	0	23	24
Totaal	29	16	96	4685	1418	5	5	23	590	679

volgens provincie										
	Onthaal					Begeleiding				
	Gedwongen huwelijk	Genitale verminking	Eergerelateerd geweld	partner geweld	seksueel geweld algemeen	Gedwongen huwelijk	Genitale verminking	Eergerelateerd geweld	partner geweld	seksueel geweld algemeen
Antwerpen	4	1	32	1225	403	3	4	3	214	163
Limburg	8	0	7	901	235	1	0	1	95	187
Oost-Vlaanderen	2	1	15	1101	231	0	0	0	132	91
Vlaams-Brabant	1	1	10	553	164	0	0	9	40	36
West-Vlaanderen	14	3	28	764	334	0	0	8	95	165
Brussel	0	10	4	141	51	1	1	2	14	37
Totaal	29	16	96	4685	1418	5	5	23	590	679

Voor wat de gegevens van 1712 betreft:

1712 registreert volgende problematieken: kindermishandeling, partner geweld, geweld tussen minderjarigen, geweld tegen volwassenen, oudermishandeling, ouderenmis(be)handeling, eergerelateerd geweld, scheidingsproblematiek, verwerkingsproblematiek en andere. U kunt de registratiegegevens in de bijlage vinden. Het is voor 2019 niet mogelijk deze problematieken onderverdeeld naar leeftijdscategorie en geslacht te bezorgen.

Antwoord minister Demir

Voor wat de gegevens van de justitiehuisen betreft: De justitiehuisen begeleiden zowel slachtoffers in het kader van slachtofferonthaal als daders in het kader van strafrechtelijke begeleidingen.

	Intrafamiliaal geweld	Zedendelicten
Slachtofferonthaal	993	2010
Strafrechtelijke begeleidingen van daders	1353	870

5. Antwoord minister Beke

Bovenstaande informatie heeft betrekking op de registratie van CAW en 1712. Bovenstaande data mogen niet gezien worden als gegevens van officiële meldingen van geweld tegen vrouwen en meisjes. Voor de data van 1712 gaat het om registratiegegevens van telefoons, e-mails en chatgesprekken die bij 1712 terechtkomen. In het gesprek met 1712 kan een cliënt gestimuleerd en ondersteund worden om van de feiten ook effectief melding te maken bij de politie, maar dit is

geen voorwaarde om hulp van 1712 te krijgen. Zoals hierboven vermeld, zegt het 1712-registratiesysteem niks over prevalentie of incidentie van geweld.

Voor de data van de CAW gaat het om registratiegegevens die een kwantitatieve weergave zijn van hulpverleningstrajecten van cliënten die bij de CAW terechtkomen. In het hulpverleningstraject kan een cliënt gestimuleerd en ondersteund worden om van de feiten ook effectief melding te maken bij de politie, maar ook hier is dit geen voorwaarde om hulp van een CAW te krijgen.

Antwoord minister Demir

De justitiehuisen krijgen zoals eerder aangehaald enkel dossiers overgemaakt van gerechtelijke opdrachtgevers. Als er geen gerechtelijk dossier is, kan er ook geen dossier zijn bij de justitiehuisen. De cijfers van bij de justitiehuisen kunnen dan ook nooit een totaal beeld geven van de omvang van gendergerelateerd geweld.

De Family Justice Centers en de ketenaanpak intrafamiliaal geweld registreren uiteraard ook allerlei gegevens om op dossierniveau mee aan de slag te kunnen gaan, maar werden hier nog niet eerder vermeld. Het huidige registratiesysteem laat echter niet toe om hier rapporten uit te trekken. Momenteel ben ik wel bezig met de uitwerking van een nieuw registratiesysteem zodat dit in de toekomst wel mogelijk wordt. Daarnaast is het sowieso ook niet erg zinvol om de geregistreerde gegevens tussen de verschillende Family Justice Centers en ketenaanpakken intrafamiliaal geweld te vergelijken aangezien ze er elk een iets andere werkwijze op na houden met verschillende aanmeldcriteria wat maakt dat je appels met peren zou vergelijken. Maar ook hier is er zicht op beterschap. Dit jaar nog start een één jaar durend onderzoek naar rechtstreeks toegankelijke centra intrafamiliaal geweld waarbij het huidig concept van de Family Justice Centers verder wordt uitgewerkt en uitgerold over heel Vlaanderen zodat de werking overal gelijkaardig is en iedereen die in contact komt met intrafamiliaal geweld op een zelfde manier verder geholpen kan worden. Als dit nieuwe model operationeel is, zal een rijke registratie mogelijk zijn.

BIJLAGE

[1712-registratiegegevens](#)